Anul IV — Orăștie, 14/26 Noemvrie 1898 — Nr. 46

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Sĕ reluăm lupta!

II.

In nrul trecut al foii noastre, am făcut, în prim articolul nostru de sub acest titlu, o reprivire, cât se poate de fugitivă, asupra luptei noastre naționale.

Și am făcut-o aceasta, nu cu scopul de-a încrimina ori înălța pe vreunii dintre conducĕtorii nostri, ci ca o asĕmĕnare asupra situației noastre politice de pe acea vreme, față de cea în care astăzi cu toții lâncezim.

Căci prin aceea, că ducem o luptă bărbătească în congregații, nu putem desminți aserțiunea, că în ce privește cele naționale, suntem aproape cu toții amorțiți.

Recunoaștem cu toții, că aceasta ne este de present unica cale pe care putem și noi lupta, și lăudăm pe cei-ce cu bărbăție se avêntă în această luptă, dar' — în timpurile grele ce de present trec peste capul nostru, această luptă este, dacă nu vom exagera, cât se poate de modestă.

Insuflețirea, de care a fost pătruns poporul nostru nainte de asta cu vre-o 4—5 ani, astăzi a dispărut aproape cu totul. Dorul de luptă și astăzi îl mai încinge încă, dar' vezênd, că conducĕtorii lui sunt desbinați, ne mai avênd unii în alții nici o încredere, stă abătut la o parte, părându-i-se numai un vis acele zile de mărire, când până și cel mai mic copil de pe la sate era mândru că s'a născut Român, auzind și el părinții lui vorbind despre cele lucruri mari ce »domnii« făceau pentru a croì o soarte mai bună poporului nostru

Azi însĕ, pe la sate, de soartea bietului popor român, abia dacă mai vorbește preotul și dascălul.

Unde am fi ajuns noi azi, dacă acea luptă neîntrerupt s'ar fi dus înainte? Departe, foarte departe!

In poporul nostru nu numai că nu s'ar fi născut nepăsarea față de cele politice naționale, ci chiar și foile noastre ar fi fost cu mult mai bine sprigînite, și astfel nu li-s'ar fi dat prilegiu sĕ se plângă, că nici aceste puține foi ce le avem noi Românii, nu sunt îndestul spriginite și cetite de popor.

Nu credem că s'ar mai afla astăzi vr'un econom, cu o stăricică cât de mică, ca sĕ nu aboneze cutare ori cutare foaie, pentruca sĕ vadă și el ce mai fac »domnii« lui de pe la orașe.

Da, domnilor conducĕtori, așa am sta în ziua de astăzi.

Foile noastre politice de zi ce le avem, și cari în continuu mărturisesc că luptă în înțelesul programului stabilit la 1881, și că partidul național există încă și în ziua de astăzi, deoare-ce nu recunosc hotărîrea adusă de ministrul Hieronymi, în urma căreia partidul se disolvă, ar trebuì sĕ dee dovezi despre aceasta. Așa numai cu scrisele, nu suntem deloc mulțumiți.

Sĕ lase la o parte certele, cari, în cele mai multe casuri se nasc în urma partidelor politice din România, cum se întêmplă aceasta acum de vre-o două sĕptĕmâni încoace, și cu mai multă bărbăție și lăpĕdare de sine se vadă, în rîndul întâiu, de interesele ce ne privesc pe noi înșine.

De câte-ori nu s'a accentuat chiar de foile noastre politice, că *frați* căutăm noi în Românii din România liberă, ear' nu arme de partid, dar' aceasta a rĕmas așa cu scrisul, căci de fapt din fiecare luptă de partid de dincolo, ne am făcut și noi arme ca sĕ le îndreptăm unii asupra altora. Și urmând și mai departe pe această cale, este sigur, că nici-când nu vom putea satisface îndestul chestiunilor arzĕtoare ce sunt la ordinea zilei și cari pe noi ne privesc,

Sĕ nu facem și noi ca Bánffy, care când vede că este aproape de prăbușire, atunci dă porunci peste porunci, slugilor sale, ca sĕ pue la cale cele mai înfricoșate lucruri, ca astfel maghiarimea sĕ-'și întoarcă privirea de pe el, și sĕ și-o îndrepte spre pericolul ce de fapt nu există.

Căci altcum, azi-mâne se va zice și despre noi, că ne aruncăm în luptele fraților nostri de dincolo, numai sa sĕ nu se vadă slăbiciunea în care ce află conducĕtorii nostri.

Asupra situațiunii noastre naționale, un fruntaș din Brașov, membru al partidului nostru național, scrie în nrul dela 17 Nov. n. al »Drapelului« un articol, din care extragem următoarele pasage:

»Cine a urmărit manifestația vieții naționale a Românilor, în timpul de 10 ani încoace, și își dă acum seama, cu ochiu observator și cu inimă românească, de situația în care ne aflăm acum, trebue sĕ se simtă mic, fără putere, fără energie, vĕzênd ironia tragică a întregei noastre străduințe pe terenul național.

»In urma desvoltării noastre culturale, a firei noastre, a conducerii unor bărbați și luminați și devotați, precum și în urma politicei barbare cu »teremtette« a Maghiarilor, cari au început cu mĕsuri neomenoase »sĕ stîrpească sobolii naționali«, se desvoltase aici la noi o luptă națională frumoasă și demnă. Bravura aceasta a poporului românesc din Transilvania a atras atențiunea multor spirite mari, cari au început sĕ ne acorde simpatia și spriginul lor moral. Era de tot firesc lucru, ca și frații din România sĕ privească spre noi și sĕ ne ofere spriginul. Și acest sprigin a și realisat efect minunat. Era resultatul unei lupte duse cu puteri unite.

»In acest timp însĕ carul a devenit înglodat și chestiunea națională a ajuns în baltă.

»Vor fi multe causele, știute și neștiute, ale încurcăturii produse. In tot casul, causa rĕului a provenit și din faptul, că ne-am aliat la luptă oameni, cari nici nu ne-am cunoscut bine unii pe alții, nici sentiment destul n'am avut, mulți. Noi n'am cunoscut pe frații din România și ei nu ne-au cunoscut pe noi, și n'au cunoscut și n'au simțit în adevĕrata sa stare nici chestiunea națională. De aceea ei s'au folosit de ea numai ca de un mijloc pentru luptă de partid.

»Nu mai puțin am contribuit și noi la desvoltarea rea a lucrurilor. Aceasta din causă, că în casul amestecului și a sprijinului fraților din România am fost, sincer vorbind, prea creduli, prea naivi.

»Când ni-s'a dat sĕ auzim vorbe frumoase și promițĕtoare și am simțit mâna întinsă de ajutor, am tresărit îndată de bucurie și ne-am făcut prea degrabă mândri și încrezuți.

»In București de fapt, s'a și lucrat, foarte întensiv, s'a lucrat în direcția națională sub conducerea unor bărbați ale căror nume au mare trecere în România, ca: Sturdza, Urechiă, Grădișteanu, Sihleanu, Cantacuzino, Delavrancea, etc. Au lucrat, apoi studenții și damele chiar. Câte momente înălțătoare n'am avut noi sĕ privim, câte vorbe frumoase nu am auzit, și n'am cetit?! Ce nu e cuprins din simțĕmêntul național în vorbirea cunoscută a dlui Sturdza?! Cum s'a împărțit în toate părțile?! Cine sĕ n'o fi cetit?!

»Dar' din toți și din toate baltă s'a ales! Par'că au fost numai ocasiuni, ca sĕ ni-se facă visuri. Asupra nici unei chestiuni nu s'a stăruit, ca sĕ se realiseze ceva mulțumitor. Par'că anume s'a lucrat, ca sĕ ne desamăgească.

»S'a ridicat, lucru hotărît, chestiunea națională în un timp, când ea era cuțit cu două tăișuri, când oamenii nu s'au putut purta cu destulă sfințenie de ea. Oamenii, adevĕrat, nu vor fi fost conduși de rea credință, dar' prin felul ființei lor sufletești au provocat stări primejdioase causei naționale; — nu li-se va putea imputa din punct de vedere moral, — dar' de, din punctul de vedere politic național.

»In urma acestei desvoltări a lucrurilor s'a lățit rĕul, asupra întregului trup național. La noi în Transilvania s'a nimicit aproape toată energia, tot simțul și dragostea de luptă; încrederea de sine și încrederea în conducĕtorii nostri, cari au devenit și ei imposibili acum.

»In România încă nu se mai face nimic.

»Așa rĕu am ajuns.

»Dacă Dumnezeu nu ne-a blăstĕmat sĕ perim și dacă trecutul ne-a fost numai dela Dumnezeu, apoi, până nu vine ceasul al 11-lea, trebue sĕ ne vedem de mântuirea sufletului nostru național. E neapărat de lipsă sĕ venim cu toții la inimă mai bună. E neapărat de lipsă, ca sĕ se ridice în România bărbați devotați causei naționale și sĕ ridice earăși drapelul național în gând și inimă curată. Sĕ se țină cont, că Ungurii superiori nouĕ în educația națională, se folosesc de toate ocasiunile ce li-se oferă lucrând în cel mai stăruitor mod și cu aparatele cele mai rafinate.«

Ministrul Wlassics și congrua. Toate jurisdicțiunile, după-cum anunță »Keleti Értesitő«, au primit un ordin-circular dela ministrul Wlassics, în care se accentuează datoriile importante ce trebue sĕ le aibă autoritățile în fața întrării în vigoare a legii despre întregirea venitelor preoților necatolici. In înțelesul acestui ordin autoritățile au sĕ examineze datele ce li-se vor presenta cu privire la venitele preoților. Și deoare-ce problema atatului nu poate fi ca sĕ sprigineasscă elemente nedemne, este de datoria autorităților ca sĕ facă totdeauna împărtășire ministrului în casurile, când vre-un preot s'ar arĕta nedemn de tagma sa, sau dacă ar greși în contra ideii de stat maghiar, dacă s'ar face vinovat de fapte nepatriotice, sau dacă peste tot ar sta și din alte motive morale în cercetare disciplinară.

Cu un cuvênt toți aceia, cari nu ar fi supuși orbi ai guvernului, nu sunt vrednici de acest ajutor.

In acest chip nu credem că se vor afla printre preoții nostri de aceia, cari sĕ se bucure de acest ajutor, ci încă din vreme îl vor respinge dela dînșii.

*

Se dau peste cap. Bánffy, dimpreună cu toți mamelucii sei, sunt aproape a se da peste cap. Aceasta din causă că nu pot ajunge la o înțelegere asupra încheierii pactului cu Austria, adaugêndu-se la aceasta și chestia cu statua lui Hentzi, care de nou a ajuns a fi discutată în camera maghiară. Ministrul Fejérváry, vorbind despre statua lui Hentzi, a atacat aspru opoziția, numindu-o partid distructor al onoarei. Dar' îndată a doua zi, a trebuit sĕ-'și ceară scuze pentru această ofensă, care va sĕ zică s'a plecat înaintea opoziției. La această luptă a camerei, ia parte chiar și studențimea, cari de dimineața se îngrămădesc înaintea parlamentului și fac mari demonstrațiuni, strigând: »Jos cu Bánffy! Jos cu Fejérvári, căci sunt simbrieși austriaci!« Incăierările între studenți și poliție sunt foarte dese, și mulți dintre studenți sunt arestați. Se zice chiar, că Bánffy și-ar fi înaintat demisia M. Sale Impĕratului!

Atâta pagubă!

Congresul internațional dela Turin.

Cu toate-că primirea studenților români de cătră studenții italieni a fost foarte călduroasă, totuși foile ungurești, de toate nuanțele, încearcă sĕ întortocheze lucrurile, și zic că Românii au dat peste un fiasco, deoare-ce au fost aproape nebăgați în seamă, din care causă au și voit a părăsì congresul. Numai cât această rĕutate a lor se cunoaște de printre rînduri, și îi știm cu toții prea bine, că ei, când au a scrie despre vre-o învingere a noastră, apoi se sbat în toate părțile, numai ca sĕ micșoreze învingerea noastră.

Adevĕrul e, că studenții români au fost întimpinați cu simpatie nu numai din partea studenților italieni, ci și din partea delegaților studenților din Francia, Belgia, Olandia, Elveția etc.

Inaugurarea congresului s'a ținut în »Sala Verdi«.

In numele studenților italieni a vorbit Giglio Tos, după acesta au luat cuvêntul rectorul și primarul. Pe urmă câte un delegat din partea tuturor țerilor representate.

In numele Românilor a ținut dl Iorgala următorul discurs:

»La vestea, că primul congres internațional universitar se va ținea în Italia, Românii au simțit o profundă emoțiune, căci Românii sunt legați de frumoasa voastră țeară prin cea mai sfântă legătură — prin legătura sângelui.

»Deci rĕsleți de trunchiul cel mare al latinității, Românii n'au încetat nici un moment de-a lupta pentru existența și gloria Latinilor.

»Dorința și sacrificiile noastre, datoria noastră chiar, cătră această țintă tind.

»Sĕ ne permiteți dar', ca sĕ unim și glasul nostru la salutările cari se adresează astăzi Italiei.

»Salut Italia, care ne poate arĕta prin istoria sa ceea-ce poate face patriotismul. Salut Italia, care a știut prin acest sfânt sentiment, sĕ se constitue într'un stat puternic, unde rĕsar ideile generoase, pentru regenerarea și înfrățirea popoarelor.

»Dorim încă cea mai desĕvîrșită isbândă lucrărilor primului congres internațional universitar în opera sa măreață de egalitate, libertate și fraternitate!«

Românii strigă din toată inima:

»Trăiască tinerimea italiană!

»Trăiască Italia!«

Sâmbătă studenții români au împărțit între membrii congresului câte-un exemplar din Memorandul în chestiunea națională. In penultima ședință a congresului Românii au depus o moțiune, cerând ca federațiuneă sĕ îmbrățișeze chestiunile naționale. Discuția asupra acestei propuneri încă nu s'a terminat.

Dintre foile maghiare, cari se ocupă cu descrierea acestui congres, vom lăsa sĕ urmeze aci scrisele lui »Hunyad«.

Bătaia studenților români.

Acesta este titlul unei noutăți, în care foaia »Hunyad« se ocupă cu congresul internațional dela Turin. Atât de bine este această foaie informată despre acest congres, încât din Bolcaș face *Delcas!* Și nu ne-ar prinde mirarea, dacă nu s'ar fi scris destule prin toate foile maghiare despre tinĕrul Bolcaș. Dacă nici atâta cunoștință de causă n'are, atunci cine va fi naivul acela, care sĕ-'i creadă cele-ce »Hunyad« le scrie despre acest congres. Eată ce scrie numita foaie:

»La congresul internațional studențesc, ce s'a ținut zilele acestea la Turin, deja în prima zi a ajuns lucrul la frecări vehemente

între studenții români și maghiari, care s'a sfîrșit cu învingerea Maghiarilor. Au voit anume, ca în prima ședință să aleagă pe *Delcas* (sic), unul dintre cei mai mari agitatori ai mișcării Românilor, ca pe trimisul Românilor transilvăneni, din partea întregei națiuni române. *Wolfner Pál*, unul dintre cei mai energici trimiși maghiari, a protestat contra acestei cercări, și Românii treptat s'au și retras. Pe urmă Tissier, președintele studenților din Paris, spre mulțumirea tuturor, a propus, ca pe *Delcas*, congresul să-'l primească cel mult ca pe un trimis al societății bucureștene din partea Românilor din România, căci alți Români afară de Românii din România, congresul nu cunoaște. Românii au cerut votisare. Votisare, după naționalitate, s'a făcut, așa zicênd, primindu-se cu unanimitate propunerea lui Tissier. Printre Maghiari această învingere a produs mare însuflețire. Românii însă au voit să părăsească congresul«.

Sărmană foaie maghiară, dar' bine te-au mai informat aceia, cari acum fac să răsune stradele Turinului de sunetul pintenilor ce atîrnă la cismele lor!

Desarmarea.

După-cum se vede din scrisele foilor politice a diferitelor state europene, proiectul Țarului referitor la desarmare, cu toate-că pretutindenea a fost întîmpinat cu bucurie, la urma-urmelor, poate-că va rămânea numai un act istoric, care nici când nu se va putea realisa.

Eată cum se consideră acest proiect din partea diferitelor state:

Parlamentul din *Belgia* s'a deschis fără obicînuitul mesagiu regal, căci regele Belgiei nu voește să vie în atingere cu representanții socialiști și republicani. Așadar' obicînuitul compliment la adresa Țarului nu s'a făcut. Cu toate acestea s'a votat o moțiune de recunostință Suveranului pentru »generoasa lui inițiativă«.

Tot cu acele cuvinte se exprimă și regele Italiei în mesagiul cu care a deschis zilele acestea parlamentul italian.

»Acțiunea noastră în concertul Puterilor a fost îndreptată, de acord cu a aliaților nostri, spre acea țintă înaltă, care, după convingerea tuturor, este menținerea păcii. Cu plăcere am aderat la inițiativa generoasă a unui suveran amic, de a face posibilitatea desarmării subiectul studiului unei conferențe europene. In așteptarea soluțiunii acestei probleme scrioase privim cu încredere viitorul.«

Dar' cu câteva rînduri mai nainte mesagiul regal anunță, că »ținênd seamă de budgetul statului, trebue să se îmbunătățească flota, pentru-ca să corăspundă apărării intereselor țerii și îmbunătățirilor realisate de celelalte puteri«.

Va să zică, proiectul de desarmare este o inițiativă generoasă, dar' care va rămânea moartă, și deci trebue să ne înarmăm.

Anglia? Ea e destul de înarmată. Guvernul englez nu cere nici o mărire a flotei. Intr'un discurs ținut săptămâna trecută de ministrul de răsboiu al Angliei, acesta a declarat, că flota engleză este în stare să se împotrivească cu flotele tuturor puteriler europene, așa, că deocamdată nu e nevoe de îmbunătățire.

De altcum consimte și ea cu proiectul Țarului privitor la desarmare.

Cu un cuvênt, toate puterile sunt de acord cu propunerea Țarului, dar' în același timp toate se îngrijesc de sporirea și întărirea armatelor.

Și aceasta din causă, fiindcă însuși Țarul, într'un discurs ținut la Odessa armatei a zis, că e de lipsă înarmarea.

NEM LEHET!

Alba-Iulia! Loc de triste reminiscențe pentru poporul român, atât în trecut cât și de present. Eroi naționali zăcut-au în vremuri în închisorile sinistre ale acestei cetăți, și și astăzi ne avem jertfa în acest loc. Dl T. L. Albini este acela, care de un an zace în prinsoarea din Alba-Iulia, cu vină ori fără de vină, viitorul va arăta. Noi suntem deja demult convinși, că fără vină.

In calea mea cercat-am să mă apropiu de acest bărbat-martir al nostru, pentru-ca convenind cu dînsul să-'i pot vorbi și să pot contribui și eu măcar cu un picur la alinarea suferințelor dînsului. Dar' înzadar! Cei cari țin puterea în mâna lor, sunt cu mult mai negri la suflet, decât să permită așa ceva. Am cerut dela judele respectiv să-'mi permită a convenì cu deținutul, acela însă cu bruscheță mi-a denegat aceasta.

»Voesc a vedea și a vorbi cu dl Albini, căci suntem buni cunoscuți și prieteni«, i-am zis, ear' judele îmi răspundea cu: »nem lehet!« Stăruind eu, mă întreabă: »Și pentru-ce tocmai voești a vorbì cu dînsul și a-'l cerceta?« »Pentru-că bunacuviință încă pretinde ca să ne cercetăm pe oamenii nostri cari suter!«

La aceasta Mărhia Sa cu indignare îmi replică: »Prin aceea că D-Voastră (Românii) vorbiți cu dl Albini, tot nu va scăpa d-lui de aici«.

»Va să zică nu mi-se dă voie a-'l vedea pe dl Albini?«

»Nem lehet!«

Și cu acest »nem lehet« am înțeles, că se aleg de câteva săptămâni încoace, chiar și rudeniile cele mai apropiate ale dlui Albini, ne mai permițêndu-le a conveni cu dînsul.

Scârbit de acest procedeu atât de neomenesc al judelui, am eșit, și trecênd pe lângă penitenciarul unde-'și omoară viața acest martir al nostru, i-am trimis în gând un salut frățesc și un cuvênt de încuragiare.

Până când, měi Ardelene, rîde-or dușmanii de noi? *Călătorul.*

Sfințire de biserică.

Valea Hațegului, în 22 Nov. 1898.

Domnule Redactor!

Parochia Șerel, situată aproape de Puj, acum de mai mulți ani era lipsită de locaș corăspunzător pentru s. slujbă, căci biserica cea veche era căzută în ruine, și poporul nu avea unde să se adune în Duminici și sărbători cum și la alte ocasiuni peste an, pentru împlinirea lipselor sale sufletești.

Poporul în această stare nesuferibilă, și împreunată cu dauna lor sufletească, s'a pus pe lucru, a hotărît, și în Maiu 1897 s'a apucat de zidirea unei noue biserici din material de peatră și cărămidă, care acum servește spre lauda și bucuria deplină a credinciosului popor din Șerel, dela care pot lua exemplu demn de imitat și alte comune din jur și învecinate.

Acest nou locaș al Domnului, la împuternicirea archierească de Lugoș în 8/20 l. c. în sărbătoarea SS. Archangheli Michail și Gavriil, prin vicarul Hațegului Nicolau Nestor cu asistența preoților Ioan Suciu din Galați, Aron Mihaescu din Rîu-Alb și preotul local Beniamin Suciu, fu binecuvêntat și dat spre slujbă dumnezeească.

Ear' poporul credincios din parochie și din satele vecine, ce în număr mare a grăbit la slujbă la deschiderea acestei biserici, s'a întărit în credința strămoșească, s'a îmbărbătat la fapte bune și alipirea către s. biserică, și mângâiat sufletește s'a îndepărtat în ale sale, după vederea frumoasei biserici ce s'a ridicat și deschis în Șerel.

Această biserică s'a edificat din puterile proprii ale poporului credincios cu suma de circa 3000 fl., afară de zilele de lucru, pe când în alte locuri și împregiurări abia cu 8—10 mii fl. s'ar fi putut clădi un atare locaș prea frumos și de trăinicie. Cuvine-se deci acestui popor toată lauda și recunoștința.

Mulțămită și recunoștință se cuvine și organelor politice competente ce au dat mână de ajutor cum și tuturor factorilor singuratici ce au conlucrat cu sfat și cu bunăvoință la terminarea curêndă a bisericii acesteia.

Intr'una amintesc la acest loc cu plăcere, că St. Doamnă Sofia Moșiu, soția dlui învățător din Rîu-Alb, pe ziua de sfințire a bisericii a donat trei perdele la ușile împărătești, lucrate frumos de mâna sa proprie, apoi d-na preotească din loc Maria Suciu a împodobit masa prestolului cu un acoperemênt prețios, ear' domnul Iosif Pietsch, fost notar cercual în Rîu-Alb, sub care s'a început zidirea bisericii, și acum notar cercual în Luncoiul-sup., a donat la mâna preotului local suma de 20 coroane în aur, cu destinațiunea ca mai adaugându-se și alte oferte dela inimile generoase, să se poată procura obiectele necesare la decorațiunea internă a nou sfințitei biserici și pentru cari fapte nobile D-zeu să le răsplătească înzecit.

Rugăm deodată și pe alți creștini cu tragere de inimă să binevoiască a cinsti câte ceva pentru împodobirea acestui nou dar' sărac locaș al Domnului, căci numele lor se vor înscrie în cartea de aur și totdeauna se vor pomeni la s. slujbă.

Fie deci bine primită rugăciunea ce se va înălța la tronul Părintelui ceresc din această biserică și s. jertfă ce se va aduce pe altarul nou ridicat să reverse dar și binecuvêntare cerească peste poporul credincios, ce mult s'a ostenit și cu abnegațiune pie a contribuit la zidirea bisericii.

Un preot asistent.

Rămășițe — millenare!

Departe au ajuns compatrioții nostri maghiari cu isprăvurile oamenilor lor de încredere, atât de departe, încât au ajuns ca până chiar și statul să fie împrocesuat și — execuat.

Eată cum stă lucrul:

Pulszky Károly, care, din prilegiul millenniului a cumpărat pe seama museului din Budapesta mai multe tablouri dela antiquarul Carlo Olschi din Milano, a păpat banii cu care a fost să le plătească, și astfel a rămas această datorie în spinarea statului maghiar, ear' el a fost declarat de nebun.

Văzênd Olschi, că statul maghiar nu umblă să reguleze această datorie, a intentat proces în contra statului la judecătoriile deaici, dar', ceea-ce a și fost de prevăzut, a fost respins.

A pornit deci procesul la tribunalele din Milano, cari au osândit statul maghiar la plătirea sumei de 160.000 lire, adecă 80.000 fl.

In urma acesteia, Olschi a cerut executarea statului maghiar, dar' cererea aceasta încă i-a fost respinsă din partea tribunalelor maghiare, sub cuvênt, că consulul italian din Budapesta nu representă Italia.

Va să zică să se adreseze ministrului Italiei la Viena.

Dar' în loc de aceasta ce-a făcut Olschi? S'a apucat și a executat o mulțime de obiecte, cari au fost trimise de către ministrul de agricultură al Ungariei la exposiția de mătăsării arangiată în Milano.

Neavênd ministrul maghiar bani la îndemână, ca să plătească acea datorie și astfel

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

CÂNTAI LA PIAN

Lui L....

Cântai la pian și-a ta cântare
Era o musică divină,
Ce te ridică sus la ceruri,
Și-'ți stoarce-o lacrimă senină.

Frumos și știi că ești iubit,
Tu dulce suflet de artist,
Când te slăvește-atâta lume,
De ce rămâi atât de trist?!

Tu-'mi spui, că toate-'ți par nimicuri,
In toate căci te-ai înșelat.
Așa frumos și-atât de tinăr
O! ce păcat.

Elena din Ardeal.

TOAMNA...

Bruma 'ntinde-al seu covor
Peste pământ,
In aer e o pace-adâncă
De mormênt!

Și stelele par friguroase
În mersul lor.
S'aud vorbe dureroase
Din gura tuturor.

Natura 'ntreagă e în doliu
Și suspin,
Și ceața pe pământ s'așază
Duios și lin!

Talazurile apei clare
Sună 'ncet,
De ce nu vii tu — vino
Căci te aștept!

Nicu.

„Almanachul învățătorului român"

de

Iosif Velcean.

Anul I. 1898/9. Reșița-Montană. — Caransebeș.

O nouă apariție literară, »Almanachul învățătorului Român«!

A fost o cerință imperioasă a progresului care pretinde dela fiecare instituțiune culturală să se manifesteze și în public de atare, ca și școala română, factorul per eminentiam cultural, să dea acest semn de vieață — literară.

Almanachul are 209 pagine, 8⁰ și are următorul cuprins bogat și variat:

1. Calendarul și notițe din tipicul bisericesc pro 1898/9. 2. Date cronologice: a) pe a. 1898, b) Din istoria literaturei, c) Din Istoria patriei. 3. Date genealogice. 4. Afaceri de postă și telegraf. 5. Competințe de timbre și taxe. 6. Planul de învățământ, Impărțirea orelor, Consemnarea și Clasificațiunea. 7. Statistica și conspectul general. 8. Șematismul bisericii române gr.-or. 9. Șematismul provinciei metropolitane gr.-cat. 10. Reuniuni învățătorești. 11. Avêntul literaturii noastre școlare. 12. Invățătorii ca autori. 13. Partea literară: a) Stefan Velovan, b) poesii: »Școala română« de Al. Muntean al lui Vasile. Stefăniță-Vodă. c) Despre Istoria pedagogiei de I. Simu, d) Conștiința demnității noastre, de Iuliu Vuia, e) Spice de grâu de G. Cătană, f) Din șoaptele Detunatei de Maria Cioban, g) Sentințe pedagogice, h) Noțiunea școalei române de Demetriu Pruneș, i) Un suspin, de V. Pala, k) Lecțiune practică din Fisică, de Iuliu Birou, l) Necesitatea și scopul instruării desemnului în școala poporală. m) Apendice: Dispositiuni normative etc.

In privința execuțiunii technice, trebue să observăm, că hârtia nu e din cea mai fină, tiparul cam mărunt și clișeurile nu tocmai reușite. Dar' aceste scăderi nu sunt de natură a reduce valoarea cărții, ele se compensează pe deplin cu aranjamentul nimerit al lucrării.

Mai de interes e în această carte fără îndoială partea literară.

In avêntul literaturii noastre școlare să constată resultatul relativ, destul de îmbucurător al producțiunii literare din anul acesta, în care au apărut 29 manuale didactice, 10 opere pedagogice și alte scrieri școlare în extensiune totală de 259 coale de tipar și în tiragiu de 122.700 exemplare.

Afară de scurtele schițe biografice: Andreescu și Velovan, mai cuprinde Almanachul și câteva poesii. »Școala Română« și balada »Ștefăniță-Vodă« sunt cele mai bune. Dăm aici drept specimen din cea dintâi, strofa ultimă, care ar trebuì s'o aibă la inimă fiecare Român.

Școala ta-i lăcaș virtuții, poartă este fericirii,
Viitor măreț, Române, vei avea, de-o vei iubi;
Ear' când oarba-'ți nepăsare va lăsa-o pustiirii,
Dulce soarele acesta se va stînge... și-'i perì!

»După istoria pedagogiei«, »noțiunea școalei poporale« și »necesitatea și scopul desemnului în școala poporală« sunt tractate mici pedagogice.

»Conștiința demnității noastre« este icoana extrem de tristă a nepăsării învățătorești. Intr'un stil energic desfășură autorul ideea conștiinței și demnității de sine, o aplică la starea actuală și ne demonstră cu argumente puternice regretabila apatie, ce-o manifestă învățătorimea față de »Foaea pedagogică«, organul intereselor ei. — Faptul e în adevăr repugnant. Invățătorii de profesiune ar trebui să arete mai mult interes față de această deamnă publicațiune, care îi pune în curent cu desvoltarea, cu reformele mai noue ale educațiunii, le îmbunătățește metodul și le înmulțește cunoștințele teoretice — câștigate în școală, dar' insuficiente pentru a corăspunde demn misiunii de educator. »Dacă dorim un viitor, o soarte mai bună, zice autorul, n'avem decât să sacrificăm și ultimul dinar pentru susținerea acestei »Foi pedagogice« menite a apăra interesele noastre, ale școalelor și a culturii poporului.«

»Din Șoaptele Detunatei« are ca și Conștiința demnității noastre motiv social. Arată decadența noastră în forma ei cea mai umilitoare a servilismului, veștejește cultul nostru pentru străin și îndeamnă cu glasul duios-profetic, plin de energie zicênd: »Lăpădați dela voi tot ce e străin!.. Iubiți-vă limba voastră dulce și vă treziți odată din somnul cel de moarte!«

O, dacă geniul românismului ar inspira în inima fiecărui Român aceste măreție cuvinte!

Almanachul conține afară de aceasta și câteva cugetări și sentințe pedagogice, bine alese, precum și o lecțiune practică din Fisică cu subiectul: Electricitatea, predată după treptele formale, și alte amănunte expuse în mod sumar la cuprinsul acestui Almanach, toate instructive și necesare pentru învățător.

In definitiv, opșorul acesta e bine lucrat și merită atențiunea publicului inteligent, în special credem, că buna și ocrotitoarea atențiune a învățătorimii nu va lipsì spre a încuraja astfel de întreprinderi literare.

Țiganul și ciuma.

„Măi țigane, vine ciuma,
Și tu vei muri acuma"!
„Eu? nu spune, Românică;
Doar' nu i-am făcut nimică".

sĕ scape de rușinea ce i-a făcut-o Pulszky, obiectele executate se vor vinde prin — dobă.

Mai având Pulszky încă astfel de datorii și pe la alte firme italiene, credem că nu-i va prinde mirarea, când și acelea vor licita în public statul maghiar.

Și-apoi sĕ mai zică cineva, că nu merg lucrurile minunat în această țeară!

Știri Politice

Autonomia Cretei.

In sfîrșit, după-ce s'a vĕrsat atâta sânge, și după-ce s'au făcut enorme cheltueli din causa isbucnirii rĕsboiului între Grecia și Turcia pentru insula Creta, au aflat și puterile de bine, ca sĕ recunoască autonomia Cretei, ear' pe prințul George al Greciei sĕ-'l numească de guvernator. Așadar învingerea Turciei asupra Greciei n'a fost ținută în seamă de puteri. Pentru ziua, în care prințul George va fi oficios numit, se prepară mari manifestații.

Pentru primele cheltueli ce sunt de lipsă spre scopul stabilirii administrațiunii autonome în Creta, puterile au dispus avansul de 4 milioane franci.

In zona internațională de aci înainte vor rĕmânea numai două trupe rusești, două companii engleze, un batalion francez și unul italian.

CORESPONDENȚA

Alegere de tutor orfanal.

Murĕș-Bretca, 15 Nov. n. 1898.

Onorate Dle Redactor,

Ne mai vĕzând până acum o alegere așa de frumoasă, îmi țin de datorință a vĕ ruga sĕ aveți bunătate a da loc următoarelor șiruri în prețuita noastră »Revista Orăștiei«. Cu ziua de astăzi, în 15 Noemvrie n. a fost hotărîtă ziua de alegere pentru tutor orfanal cercual în cercul Iliei. Doamne, câtă frecare era din partea corteșilor în această dimineață pe ulițile Iliei, unde s'a ținut și alegerea. Cred că *Bașa* de Blaj Petru din Ilia nici nu a dormit cât a fost noaptea de grijurile alegerii. Unii cortesiau pe partea Ungurului *Boor Jozsef*, alții în partea subnotarului *Ioan Oanea* și alții în partea renegatului *Oltean Laszlo*, celui cu două fețe. Intr'un târziu veni vestea, că și fostul învĕțător *Ioanichie Olariu*, acum de dimineață ar fi concurat la acest post. Vestea aceasta se lăți iute ca fulgerul printre poporul ce era adunat pentru alegere, care auzind ceeastă veste a început a striga »sĕ trăiască Olariu!« Cu alegerea a fost încrezut din partea protopretorului *„Cel cu trei crai dela rĕsărit“*, pardon dl pretor *Höhn*, care la orele 11 a. m. a eșit în coridorul cancelariei, a făcut cunoscut poporului adunat, că astăzi se va ține alegerea de tutor orfanal cercual, la care post au concurat 4 indivizi și adecă: *Oltean Laszlo* cel cu două fețe, renegatul, Ungurul *Boor Jozsef*, subnotarul *Oanea János* și *Ioanichie Olariu*, dar' dînsul candidează numai pe trei și adecă pe Oltean László, cel cu două fețe, renegatul, Ungurul Boor Jozsef și pe Olariu Ioanichie și poftește ca poporul sĕ-'i aleagă 4 bărbați de încredere și 3 adunători de voturi. Poporul auzind pomenindu-se numele lui Olariu Ioanichie, a întrerupt în strigăte de »sĕ trăească Olariu!« și tot dreptul de-a alege pe cei 4 bărbați de încredere și acelor 3 adunători de voturi, a încrezut-o *„Celui cu trei crai“*, îndestulindu-sĕ cu aceea, ca sĕ-'și poată vedea de ales pe Ioanichie Olariu, căruia îi strigau în continuu „sĕ trăească Olariu!“

Renegatul Oltean cel cu două fețe, vĕzând că al sĕu nume nu-'l mai pomenește nimenea, sĕ pune cu 10 mameluci de ai sei și în scris cer votisarea în loc de aclamare, cugetând că așa va dobândî, ca poporul de frica dlui și al Mărhiei Sale gânjobului de Thoroczkay Venczel, utmestерul din Guraszada, sĕ-'l aleagă. Dar' tare s'a înșelat, căci poporul nu a fost fricos. Incepându-se alegerea cu notariatul Zamului s'a finit cu notariatul Furcșoarei. După trecerea acelor 5 minute, s'a cetit resultatul din partea celui cu trei crai, din care face cunoscut poporului, că Ioanichie Olariu a întrunit 156 de voturi, Oltean 38, ear' Boor Jozsef 8 voturi. Deci cu majoritate de voturi a fost ales *Ioanichie Olariu*, dela care apoi a luat jurĕmêntul după lege. Poporul [tot una striga »sĕ trăească Olariu!« Subscriindu-se protocolul și listele de votisare, s'au întrunit cu toții la un prânz comun. Aici apoi sĕ fi stat la o parte și sĕ fi ascultat la cântări românești, conduse de dl *Horea*, fala noastră și tot cântări românești s'au cântat, deși erau și străini.

Un alegĕtor.

„Hei! că ciuma nu întreabă:
Ești țigan ori om de treabă,
Capeți bolfe și buboi,
Nu mai guști nici usturoi“.
Și țiganul ochi-'și șterge
Și la târg îndată merge.
La o cârșmă se așează,
Către oameni cuvintează:
„Știți, mĕi oameni, vine ciuma.
Și cu toți murim de-acuma.
Toți, că ciuma nu întreabă:
Căpitan ori om de treabă,
Capeți bolfe și buboi
Nu mai guști nici usturoi.
Vezi, jupâne, am un leu
Și pĕcat e, sĕ nu-'l beu
Și sĕ merg la tetea 'n rai,
Unde, zic, nici cârșme n'ai“.
El tot bea, pân' ce se 'mbată
Și începe sĕ se bată.
In sfîrșit se pomenește
— Știți, că numĕrul domnește —
De mulțime îmblătit
Și pe stradă asvârlit.
Când spre zori el se trezește
Și pe trup se pipăește,
Află bolfe o grămadă
Și se crede-a ciumei pradă,
Deci începe-a alerga
Și din gură a striga:
„Oameni buni, în ajutor!
M'a prins ciuma, eată! mor!
Cred cu toți, că-'și bate joc,
Pe țigan mi-'l prind pe loc
O bătae sĕ mi-i tragă.
Vede dênsul că nu-'i șagă,
Strigă deci: Vai! am murit.
Ce mai bați țigan perit“?!

Nicu Dracinschi.

Un mort înviat.

Un remarcabil cas de moarte aparentă s'a întêmplat în insula Mykonos, în Marea-Egeică.

De câtva timp, un locuitor al insulei suferea de o boală gravă. Medicul ce'l îngrija zicea că e tifus.

Când într'o zi se aflară rudele și cunoscuții lângă patul bolnavului, acesta se făcu palid, căscă de câteva-ori gura și închise ochii, așa încât toți îl credeau deja mort. Femeile din casă începură sĕ țipe smulgêndu-și pĕrul, ear' bărbații începură sĕ se tânguiască. In curênd sosi și preotul din localitate, ca sĕ facă rugăciunile.

A doua zi tot poporul era în picioare ca sĕ ia parte la înmormêntare.

Sicriul cu mortul se afla în biserică pe o laviță, descoperit, după datina locului. Slujba începù între bocetele bărbaților și ale femeilor. Când preotul făcù celor de față propunerea sĕ dea mortului sărutarea cea de pe urmă, deodată mortul se ridică din sicriu și privi uimit în jurul sĕu.

Toți cei de față, cuprinși de o spaimă nebună, o luară la fugă țipând și rĕspândind panica în tot satul. Lumea începù sĕ strige: »Strigoiul! Strigoiul!«

După credința poporului grecesc oamenii cei rĕi nici după moarte n'au odihnă, ci se întorc pe pământ în formă de strigoi, pentruca sĕ turbure liniștea și pacea rudelor.

Mortul înviat, înspăimêntat cu totul, se dete jos din sicriu și părăsì biserica.

Abia după câte va ore au îndrăznit rudele și amicii sĕ se apropie de mortul înviat, pe care'l pipăiră sĕ vadă dacă e din carne și oase.

NOUTĂȚI

Deputați congresuali. Pentru congresul național electoral al bisericii rom. gr.-or., spre scopul alegerii noului metropolit, au fost aleși deputați mireni: In cercul Devei dl *Ioan Moțiu*, jude de tablă; în cercul Geoagiului dl *Dr. Silviu Moldovan*, în cercul Hațegului dl *George Dănilă*, primar în Hunedoara; în cercul Iliei dl *Victor Tordășianu*, oficial consistorial.

— Deputat ordinar a fost ales pentru Dobra și Ilia dl *Aug. A. Nicoară*.

*

Ce împărțală mai e și aceasta? Ne aflăm în pragul iernii, când fiecare om se îngrijește cu lemne de foc. Orașul nostru are lemnele sale proprii într'o mĕsură destul de mare, încât pot fi împărțite între locuitorii orașului. Dar', durere, despre aceasta numai câțiva favorisați au cunoștință. Deunăzile s'au și asignat pe seama publicului orășenesc 50 stîngini de lemne, cu a căror distribuire s'a încredințat însuși pe sine și după a sa chibzueală expertul nostru cassar orășenesc, care în 24 de ore a și efectuit vênzarea lemnelor. Dar' cum? Așa că unii au căpĕtat 2—4 stîngini, ear' cei mai mulți, se înțelege, au rĕmas cu buzele umflate. Cerem deslușire dela antistia orașului despre această dispositiune excepțională.

*

Mulțumită. Biserica noastră nou zidită cu foarte multe și mari jertfe, a mai fost lipsită și de cărțile bisericești necesare la serviciul divin. La rugarea mea, onorata redacție a »Tribunei Poporului« și îndeosebi prea iubiții domni *Mangra și Russu Șirianu*, ne-au mijlocit de am căpĕtat în dar *un rînd complet de cărți bisericești*. In numele comitetului parochial și al sîrguincioșilor creștini ai acestei biserici, le aduc și pe calea aceasta cea mai sinceră mulțumită, și îi asigur de stima noastră. Câmpuri-Surduc, la 8 Noemvrie 1898. *Ioan Budoiu*, preot.

*

Dar pentru școală. Fostul metropolit-primat al României, *Ghenadie*, după-cum scriu foile de dincolo, cu ocasia mergerii Sale la Sibiiu spre a asista la înmormêntarea regretatului Miron Romanul, a dăruit suma de 400 fl. școalei »Reuniunii femeilor române din Sibiiu«. Comitetul acestei reuniuni, i-a trimis o adresă de mulțumită.

*

Masă studențască la școalele medii rom. gr.-or. din Brașov. Dl *Virgil Onițiu*, dir. gimnasiului din Brașov, în conțelegere cu corpul profesoral, a luat inițiativa, ca pentru studenții sĕraci cari frecuentează acel gimnasiu, sĕ înființeze o masă studențască, la care sĕ prânzească gratuit pe fiecare an câte 22—24 studenți sĕraci. Suma recerută pentru această masă se va lua din: fondul »Coresi« 100 fl., cele 2 societăți de lectură ale studenților 100 fl., dela bis. Sf. Nicolae 400 fl., dela »Albina« 100 fl., dela fondul pentru ajutorarea școlarilor sĕraci și bolnavi din venitele sale ordinare 300 fl., 100 fl. s'au mai socotit dela colindatul în favorul fondului, deoare-ce dl *V. Onițiu* a propus, ca în fiecare an sĕ se constitue 2 trupe de colindători dintre studenți, cari bine pregătiți și sub conducerea câte unui prof. sĕ colinde pe la Crăciun și Anul-Nou la familiile fruntașe din Brașov.

Acesti pași intreprinși de corpul profesoral al gimnasiului din Brașov în frunte cu dl dir. V. Onițiu, este vrednic de toată lauda și dorim ca sĕ aibă un succes strălucit.

*

O rugare. Subsemnații rugăm cu tot respectul pe onorații domni preoți, precum și pe acei domni marinimoși, cari au primit Liste de colectare pentru edificarea nouei biserici din comuna noastră Câmpuri-Surduc, sĕ binevoiască a ne retrimite Listele cu ori-ce resultat, sau chiar și tără resultat, căci servindu-ne spre legitimare, avem a ne da sama cu ele. Mulțumind și de astă-dată binefăcĕtorilor nostri, am rĕmas cu toată stima Câmpuri-Surduc, în Noemvrie 1898.
Ioan Budoiu, preot. *George Igreț*, epitrop.

*

Hoțiile se urmează. Pare-că trăim în era defraudărilor. Nu este zi lăsată de D-zeu, în care sĕ nu se descopere câte o nouă hoție, sĕvîrșită de către slujbașii statului, pe mâna cărora sunt încredințate sume enorme de bani. O astfel de hoție s'a sĕvîrșit de astă-dată de către Jidanul *Ignatz Grünfeld*, cassarul comitatului Făgăraș. După-cum aflăm, suma defraudată de acest hoț ar fi de 80.000 fl. Până de present are și el norocul lui Krivány, căci nu i-se poate da de urmă. Sĕrmani Români din acel comitat, dacă nu veți avea între voi Români, cari cu bărbăție sĕ lupte contra acestor mișelii, de sigur că o sĕ vi-se arunce vre-o nouă dare pe cap, din care apoi sĕ se acopere aceste hoții.

*

Invĕțământul școlar în comit. nostru, al Hunedoarei, a fost în anul școlar 1897/8 următorul: Copii obligați a cerceta școala au fost: 45.698, pe când în anul 1896/7 au fost numai 44.283, adecă cu 1415 mai puțini. Dintre acestia Români au fost: 41.042, Unguri 8552, Nemți: 894, afară de aceștia câteva sute de Slovaci, Sêrbi și Croați. După religiune au fost: 31.947 gr.-or., 8701 gr.-cat., 2972 rom.-cat., apoi reformați-unitari și 438 israeliți. De fapt au cercetat școala 25.183 copii, cu 713 mai puțini ca în anul trecut. Intre acestia au fost Români 19.946, Unguri 3958, Nemți 9190. In întreg com. au fost 346 școale, dintre cari 57 de stat, 19 comunale; confesionale au fost: gr.-or. 206 și gr.-cat. 37; rom.-cat. 9, ref. și lut. 11, private 1, și 6 școale de ale societăților. In 217 școale a fost limba de propunere cea română, în 42 română-maghiară, în 83 maghiară, în 4 germană. Invĕțători au fost 431, dintre acestia cualificați numai 301.

*

Alegerile municipale în comitatul Albei-inferioare. Ceea-ce am zis despre lupta bărbătească, dată de Românii din comitatul Aradului, cu ocasiunea alegerilor municipale, durere, nu putem zice și despre Românii comit Albei-inferioare. Atâta nepăsare au arĕtat Românii din acest comitat față de aceste alegeri, încât au perdut aproape toate cercurile. In cele 11 cercuri, abia au reușit 12 Români. Dintre acestea într'al Blajului 5. Condamnăm această purtare nepăsătoare a Românilor din acest comitat!

*

Concertul cu joc arangiat de inteligința rom. din Petroșeni Sâmbăta trecută, a reușit foarte bine, atât în privința morală cât și materială.

*

Administrator protopopesc în Dobra. Ni-se face cunoscut, că în ziua când a fost scrutiniul pentru alegerea deputaților congresuali a sosit la fața locului ca trimis al Consistorului dl Zacharia Boiu, asesor consistorial, care a ridicat din post pe dl Avram S. Pĕcurar și a instalat pe dl *Iosif Morariu*. De însemnat este, că dl Pĕcurar earăși n'a fost acasă!

*

Băncile române. Dl *Vasile Podoabă*, dir. »Economului« din Cluj, în raportul seu cetit în adunarea generală a acționarilor băncii, a comunicat, că de present 54 bănci poporale române funcționează în Trasilvania, Bănat, Crișana și Maramurĕș, cari în cursul anului au făcut operațiuni financiare în sumă de 104 milioane de floreni, realisând un beneficiu de peste o jumĕtate milion de floreni.

*

Instalarea noului fișpan al comitatului Hunedoarei, va avea loc în Deva la 30 Nov. n. a. c.

*

Darea în comit. Hunedoarei. In decursul lunei Octomvrie darea plătită pe teritorul comit. Hunedoarei a fost, dare directă: 156.200 fl. 13 cr., după cei neapți de miliție 5022 fl., dare de drept, competință de timbru și ecuivalent 10.308 fl. 49½ cr., dare de consum și a beuturilor spirtuoase 65.296 fl. 59½ cr., pentru tutun 56.718 fl. 81½ cr., după venitul de sare 14.808 fl. 57 cr. Asĕmênându-se această dare cu cea din Oct. a anului trecut, reese, că cea din anul de față e mai mare în ce privește darea directă cu 40.338 fl. 8½ cr., a celor neapți de miliție cu 1719 fl. 8½ cr., de drept, competință de timbru și ecuivalent cu 952 fl. 69 cr., de consum și a beuturilor spirtuoase cu 1511 fl. 56 cr., după tutun cu 3604 fl. 14½ cr., ear' după sare cu 2293 fl. 75 cr.

*

Moștenire colosală. Dl N. Șutzu, șef al serviciului Eforiei spitalelor civile din București, a fost anunțat, că o rudă a d-sale, princesa Morouzini, a încetat din viață la Veneția, fără moștenitori direcți, lăsând o avere de vre-o două sute milioane lei. Dl Șutzu a însărcinat pe dl N. Ceaur-Aslan sĕ meargă la Veneția, în chestia acestei moșteniri.

FEL DE FEL

Doi prieteni, cari nu se vĕzură demult, se întâlniră din întêmplare. — Ce mai faci? întrebă unu. — Nu tocmai bine, zise celalalt; m'am însurat de când nu te-am mai vĕzut. — Bună veste. — Nu tocmai, căci am dat peste o femeie rea. — Foarte rĕu. — Nu așa rĕu, căci avea 5000 fl. zestre. — Ei, atunci foarte bine. — Nu prea bine, căci i-am perdut în niște miei cari i-am cumpĕrat și mi-au murit. — Asta e rĕu. — Nu tocmai rĕu, căci pielea și lâna lor mi-au întors banii. — Atunci bine de tine. — Nu tocmai bine, căci casa în care-'mi țineam banii a ars în flacări. — O! ce mare nenorocire! — Nu tocmai așa mare, fiindcă cu casa mi-a ars și nevasta.

*

Un omorîtor întrebă pe un popă, pe când îl ducea la spânzurătoare:

— Ce zi este astăzi?

— Luni!

— O sĕ-'mi meargă rĕu toată sĕptĕmâna.

Calendar practic pentru agricultori.

Iarna.

Iarna timpurie prezice și una târzie.

Dacă salcia și mesteacănul își păstrează mult timp frunzele verzi în vêrf, căzênd cele de jos timpuriu, iarna bate la ușe și primăvara va fi frumoasă.

Durduitul iarna aduce ger mare.

Ceață multă toamna, zăpadă mare iarna.

Ninsoare mĕruntă, ger mare; ninsoare mare, frig puțin.

Zăpadă mică, ape mari; zăpadă mare ape mici.

Zăpadă mare, bucuria arêndașilor.

Căldură în Ianuarie, frig primăvara, și vara va fi rĕcoroasă.

Crăciun cu tină (noroiu), Paști cu zăpadă.

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barițiu.**

Dare de seamă și mulțumită publică.

— Pentru incendiații din Strei-Săcel. —

(Urmare și fine).

Nr. 46 copiată de d-na Maria Baiulescu, primită dela d-na M. de Lemeny cu 1 fl. 10 cr. Nr. 47 copiată de d-na H. P. Suciu, primită dela d-șoara Hermina Ignat cu 1 fl. 5 cr. Nr. 48 copiată de d-șoara Mărioara Florescn primită dela d-șoara Irina Ciorogar cu 1 fl. 5 cr. Nr. 49 copiată de d-șoara Virgilia Tipei, primită dela d-șoara Eugenia Paraschivu cu 1 fl. 5 cr. Nr. 50 dela d-șoara Zina Moga, Sibiiu 1 fl. Nr. 51 dela dl G. D. Iuga, București 1 fl. Nr. 52 copiată de d-șoara Maria Sfetea, primită dela I. Fodor cu 95 cr. Nr. 53 original primit dela d-șoara Victoria Joandrea Sibiiu 85 cr. Nr. 54 original primit dela dl Virgil Pop cu 80 cr. Nr. 55 copiat de I. Candrea, primit dela Dr. S. C. Pop cu 80 cr. Nr. 56 copiată de d-șoara P. Căluț, primită dela d-șoara M. Moldovan cu 55 cr. Nr. 57 copiat de d-șoara Veturia Filip, primit dela d-na Cristina Iacob cu 50 cr. Nr 58 dela dl Dr. Aurel G. Vlad 50 cr. Nr. 59 și 60 copiate de d-șoara Augusta Tuducescu, ear' una originală, primite dela d-șoara Valeria Comanici și d-șoara Marioara Dogeè cu 80 cr. Nr. 61, 62, 63, 64, un original primit dela d-șoara Tinca Simonescu, alta copiată Paul Cotoțiu, primită dela D. Câmpianu, alta copiată de V. L. Suciu, primită dela d-șoara M. Dogeè, alta copiată de Florica Drăgălina, primită dela Lia Drăgălina fiecare cu 35 cr. 1 fl. 40 cr. Nr. 65 și 67 copiată de d-na Elena A. Murășianu, primită dela d-na E. E. Safranu, alta copiată de d-na Elena Medean, primită dela d-șoara R. Opincariu, fiecare cu 30 cr. 60 cr. Nr. 68, 69, 70 copie de d-șoara Z. David, primită dela N. N., altă copie de d-șoara Hortance Bogdan, primită dela d-șoara Elvira Ciora, alta original dela d-șoara Veturia Murășianu fiecare cu 25 cr. 75 cr. Nr. 71, 72, 73, 74 și 75 copii de d-na E. Sabadeanu, I. Pavel, G. Hamssea, V. Popp, C. Loichiță fiecare cu 20 cr. 1 fl. Nr. 76, 77 copii de M. Jigre, H. Bogdan, fiecare cu 15 cr. 30 cr. Nr. 78 dela T. Gherga și A. Ciocoi 10 cr. Nr. 79, 80, 81 și 82 dela A. Ciocoi, T. Ferent, F. Drăgălina fiecare cu 5 cr. 20 cr.

Suma totală a fost de 192 fl. 95 cr., din cari s'au substras pentru diferite cheltueli 12 fl., a mai rămas un venit curat de 180 fl. 95 cr. Din această sumă s'a dat bisericii din comună ce să găsește într'o stare foarte primitivă 90 fl., ear' restul de 90 fl. 95 cr. s'a distribuit săracilor în ziua de 25 Oct. st. n. 1898.

Terminând această dare de seamă, subsemnata în numele nenorociților din comuna Strei-Săcel, exprimă cele mai călduroase mulțumite publicului român pentru spriginul acordat lor cu atâta generositate.

Hațeg, în 9 Nov. n. 1898.

Ersilia Popovici.

CALINDARUL SĂPTĂMÂNEI

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dum. a 8-a, a lui Luca (25 d. Rus.), gl. 8, v. 3.		
Dum.	15 M. Gur. P. N.	27 Virgil
Luni	16 A. E. Mnt.	28 Sosten
Marți	17 P. Grigorie	29 Saturnin
Merc.	18 M. Platon	30 Andrei
Joi	19 P. Avdie	1 Dec. Eligie
Vineri	20 C. Grigorie	2 Bibiana
Sâmb.	21 (†) Intr. în bis.	3 Franc. Xav.

Szám 925—1898. kir. végrh. (429) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirótt kir. birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1898. évi V. II. 360. sz. végzése folytán, Dr. Moldován Silvius helybeli ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pézintézetnek, Müller Károly és társai szászvárosi lakosok elleni 147 frt tőke, ennek 1896. évi deczember hó 5-től járó 6% kamatai, 35 frt 40 kr. eddiggi és 2 frt 90 kr. árverés kitüzetési költségek erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felül és lefoglalt és 520 frtra becsült butorok, szekér, tehén és csöves kukoriczából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1898. évi V. II. 360/2 számu végzése folytán a helyszinén Szászváros adósok lakásán leendő eszközlésére **1898. évi deczember hó 7-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy ezen ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében csakis készpénz mellet és esetleg becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászváros on, 1898. évi nov. hó 19-én.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 489—1898. végrh. (430) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelméaen ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1893. évi 6473/1897. számu végzése következtében Dr. Menyhárdt Gáspár kolozsvári ügyvéd által képviselt Hirsch és Kleinberg kolozsvári czég alapfoglaltató javára Bregyán Velicska Viktor volt bábolnai jelenleg hondoli lakos ellen 2155 frt 12 kr. s jár. erejéig 1897. évi szeptember 30-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1500 frtra becsült, a végrehajtási jkv. 2-ik tétel szám alatt felvett 150 szekér 1897. évbeli széna nyilvános árverésen eladatik.

Ezen árverés egyidejűleg felülfoglaltatok javára is megtartatni fog.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbiróságnak 1898. évi V. 131/4 számu végzése folytán összesen 9826 frt 3 kr. tőkekövetelés ennek kamatai és eddig biróilag már megállapitott költségek erejéig Bábolna községben az uradalmi gazdasági udvaron leendő eszközlésére **1898. évi november hó 29-én délután 2 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság a törvény 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek készpénz fizetése mellett becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Algyógyon, 1898. nov. hó 18-án.

Schuszter Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Broser Vorschuss-Verein.

Exarêndare de Hotel!

Sâmbătă în 3 Decemvrie n. a. c, la 3 ore după ameazi, se exarêndează, pe calea ofertului, Hotelul de nou zidit, din piața mare, al »Vorschuss-Verein«-ului.

Informațiuni mai deaproape se capătă în localul institutului.

(431) 1-1 **Direcțiunea.**

Szám 1581—1898. (432) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1898. évi 8533. számu végzése következtében Pap Tivadar kőrösbányai ügyvéd által képviselt »Crișana« takarékpénztár javára Moisze Nicolae és társa ellen 105 frt s jár. erejéig 1898 évi november hó 3-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 348 frtra becsült szarvasmarhák, széna, hordó, sarju, szóbabutorok, disznók, fegyver stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. jbiróság V. 822/2 1898. számu végzése folytán 105 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi április hó 12. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 37 frt 13 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Boiczán végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére **1898. évi december hó 2. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kőrösbányán, 1898. évi november hó 18. napján.

Szöllösy János,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 1584—1898 (433) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagyszebeni kir. járásbíróság 1897. évi 16240. számu végzése következtében Pap Tivadar kőrösbányai ügyvéd által képviselt »Albina« takarékpénztár javára Luka Kosztán és társai ellen 231. frt s jár erejéig 1898. évi november hó 5-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 365 frtra becsült szarvasmarhák, sertések, széna stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. jbiróság V. 672/3 1898. számu végzése folytán 231. frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 15. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 22 frt 65 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Riskuliczán végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére **1898. évi december hó 3. napjának délutáni 2 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ingérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kitüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kőrösbányán, 1898. évi november hó 18. napján.

Szöllösy János,
kir. bir. végrehajtó.

1598 szám 1898 végrh. (434) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1898. évi 5765. számu végzése következtében Pap Tivadar kőrösbányai ügyvéd által képviselt „Victoria“ takarékpénztár javára Ulain Ferencz és társai ellen 600 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 11-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1190 frtra becsült u. m. Uláin Ferencznél Kőrösbányán: Egy épület tölgyfa. II. Hencz Azáriánál Riskán szarvasmarhák. III. Indréi Iuonnál Czebén: Tehén, széna és szalma. IV. Klécs Geraszimnál Ribiczén: szarvasmarhák, lóvak, lószekér, széna, egy cséplőgép stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőrösbányai kir. járásbiróság V. 357/1. 1898. számu végzése folytán 600 frt. tőkekövetelés, ennek 1898. évi márczius hó 20. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 60 frt 88 krajczárban biróilag már megállapitott költségek erejéig Kőrösbányán, Riskán, Czebén és Ribiczén végrehajtást szenvedettek lakásaikon leendő eszközlésére **1898. évi deczember hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája Kőrösbányán, d. e. 11 órája Riskán, délutáni 2 órája Czebén és d. u. 4 órája Ribiczén** határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§. értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek a becsáron alul is el fognak adatni.

A kir. járásbirósági végrehajtótól.

Kőrösbányán, 1898. évi nov. 18-án.

Szöllösy János,
kir. bir. végrehajtó.

Anunț.

In negustătoria de modă și manufactură a subsemnatului se primește un băiat cu *purtare morală bună* ca

☆ Practicant. ☆

Se cere ca băiatul să aibă 1—2 clase reale sau gimnasiale, să vorbească limba *română și maghiară bine,* event. și *germână.*

Stefan Sielariu,
(422) 1—2 Hațeg.

Cadouri de Crăciun și Anul-Nou.

Cele mai bune și mai surprinzătoare cadouri (daruri) de Crăciun sunt

FOTOGRAFIILE

După-cum în trecut, așa și de astă-dată, pentru a înlesni on. mei mușterii procurarea de fotografii ca daruri de Crăciun și Anul-Nou, le fac cunoscut, că începênd din **1 până inclusive 24 Decemvrie n. a. o., voiu scădea prețurile acestora într'un mod foarte însemnat.**

Fiindu-'mi atelierul de nou renovat și în continuu încălzit, posatul va avea loc, **ori-ce timp ar fi,** dela orele 8 înainte de ameazi până la orele 4 după ameazi.

Pentru numeroasă clientelă se roagă cu toată stima

(435) 1—2 **Adolf Schuller,** fotograf.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍI, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĔȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3,000.000. (293) 29—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) **acordă împrumuturi** cu interese de **8%**;
2) **primește depuneri,** dela particulari cu **5** și cu **5½**, ear' dela corporațiuni culturale cu **6%**;
3) **cumpără și vinde realitați**;
4) **cumpără și vinde marfuri și producte**;
5) **arêndeaza și exarêndeaza realitați**;
6) **cumpără și vinde efecte publice**;
7) **mijlocește operațiuni,** specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orĕștie, 1898. Direcțiunea.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.